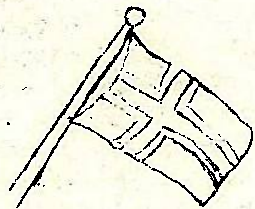

FRITT

LAND

Nr. 47 - 1. årg.

Fredag 30. juni 1944.

STAKKARS EUROPA.

En av Hitlers disipler skriver i Aftenposten 28. juni om stakkars Europa. Han beklager dets framtidige skjebne. Han forutsier dets fullstendige ruin og ødeleggelse under føttene på de fra alle kanter framstormende "barbarer". Hva er grunnen til at Europa utsettes for disse fryktelige ødeleggelse? Svaret gir han selv, - det er den forhatte nazistiske ideologi som skal utslettes.

Like kynisk som sin herre, Hitler, ser skribenten bare to muligheter. - Enten vinner vi, da er også skal vi sørge for at Europa går til grunne med oss.

Idag er tyskernes seiersdrømmer forbi, og for dem står det ene tilbake å ødelegge Europa i sin egen ødeleggelseskamp. Deres kamp idag er ikke uttrykk for noen selvoppholdelsesdrift. De kjemper kampen for kampens skyld, for hatets og raseriets skyld. Vissheten om at ingen skal få det hedre enn dem selv er deres kampmål idag. Den vissheten skal kompensere for deres bleknete seiersdrømmer. - I sannhet stakkars Europa.

Men en ting kan de ikke utligne, en ting kan de ikke utjevne ved å fortsette sin ødeleggelseskamp - friheten - lettelsen over å være kvitt tyrraniet og voldsherredømmet. Våre redskaper og materielle verdier kan de ødelegge for oss, men vår lengten etter og vår glede over å få et fritt land kan de ikke sprengre istykker for oss.

UKEOVERSIKT.

Den viktigste begivenhet i uken som gikk var innledningen av den russiske sommeroffensiv på østfronten, foreløpig bare over et begrenset avsnitt, men gjennomført med enestående kraftutfoldelse både når det gjelder tropper og materiell. Støtet var rettet mot den meget sterkt utbygde tyske befestningslinje i Hviterussland, "Waterlandslinjen", som strakte seg fra Vitebsk til Sjolobin og hvis oppgave det var å sperre inn gangen til de Baltiske land og Polen. I løpet av tre dager ble linjens nordligste (og sterkeste) bastion Vitebsk tatt med storm, og i rask rekkefølge ble de øvrige støttepunkter Sjolobin, Orzja og Mogilev isolert og erobret. Det betyr et fullstendig gjennombrudd i 400 km bredde av tyskerne nøkkelposisjon på østfrontens nordavsnitt, og den korte tid operasjonen har tatt vidner om russernes enorme slagkraft, særlig når man tar i betraktning at denne operasjon - også ifølge tyske kilder - ikke representerer hovedstøtet, som ventes lengre sør. Det neste russiske mål i Hviterussland er utvilsomt den viktige basis Minsk, som det tydeligvis er hensikten å ta med

en veldig knipetangoperasjon fra Vitebsk i nord og Sjolobin-Bobruisk i sør. En mulighet som det ligger nær å regne med, er naturligvis også et framstøt nordvestover fra Vitebsk-avsnittet langs Dvinadalen mot Riga, en operasjon som snart vil true de tyske styrker i Estland med avskjæring, med en rask retrett som eneste alternativ. De tyske linjer og styrker i Hviterussland later til å befinne seg i fullstendig oppløsning, tapene har vært meget store og det er et stort spørsmål hvor det vil være mulig å bremse opp den uordnede retrett, særlig da nye russiske støt, f. eks. mot Lemberg-avsnittet og, eller, Dnestr-linjen når som helst kan komme til å beslaglegge de anstrengte tyske reserver.

En begivenhet av nesten like stor rekkevidde var Cherbourgs fall, som betegnende nok inntraff på samme dag som Vitebsks: det er Teheranmøtetets planer om en koordinert, konsentrisk offensiv mot de tyske posisjoner som nå settes ut i livet, med knusende slag fra øst vest og sør. Med erobringen av Cherbourg er i virkeligheten invasjonforetagendet definitivt sikret. Havneanleggene er til tross for tyskernes ødeleggelse bare forholdsvis lite skadet, og de vel forberedte reparasjonsarbeider er allerede i gang. De allierte vil derfor innen kort tid ha til rådighet en førsteklasses havn slik at deres forsyninger og troppetransporter blir sikret og kan foregå i et langt raskere tempo enn tidligere da man var avhengig av vrelasting til spesialfartøyer som løst på den åpne strand og derfor hadde mindre kapasitet for tyngre materiell og var avhengig av noenlunde stabile værforhold. Noen tilførselskrise, som kunne ha satt hele foretagendet i fare, er nå utelukket, og når tyskerne ikke tidligere har klart å likvidere bruodet, har de ikke noen sjangse etter denne dag; tvert imot har de allierte med en storhavn i ryggen lagt til rette grunnlaget for langt ærgjerrigere offensive foretagender enn de hittil har våget å sette i gang. Man må i vest (som i øst) med spenning imøtese de kommende ukers operasjoner, både når det gjelder å sprengre den tyske ring om bruodet og når det gjelder eventuelle nye landgangsforetagender; også i denne siste forbindelse er Cherbourgs fall overordentlig viktig, da det frigjør store mengder tonnasje og sjøstridskrefter.

Finnene har mot formodning valt å fortsette krigen og knytte sin skjebne enda nærmere til Tysklands. Det er katastrofepolitikk. Om tyskerne aldri så meget lover å sende hjelp, vil

De ikke kunne være i store styrker at det kan redde situasjonen etter at stillingene på Det karelske nes er gjennombrutt og de finske styrker lenger Ø er umiddelbart truet med omfatning fra Viborg (hvorfra russerne støter fram mot N4 fra Svir-fronten og fra avsnittet N for Omega. Den politiske situasjon i Helsinki er ennå ikke avklart, men det er nesten vanskelig å tenke seg at den finske ledelse har valgt en så desperat linje uten alvorlige tyske trusler eller kanskje endog et allerede gjennomført kupp. Finnene står jo på denne måte ikke bare overfor en fullstendig utsiktsløs og ødelæggende krig, de kan også ved sin halstarighet sette hele sin nasjonale eksistens på spill og risikerer borgerkrig hvis konsekvenser er uoverskuelige.

Framgangen i Italia fortsetter tross hardnakket tysk motstand på spredte punkter, og luftoffensiven går videre med full tyngde mot den tyske oljeindustri. I Stillehavet fortsetter den amerikanske amfibie-offensiv; den japanske flåte trakk seg etter store tap i de innledende trefninger tilbake fra farvannene Ø for Filippinene, men etter alt å dømme kan det ikke være lenge før den blir tvunget til å levere slag, fienden er nå for nær inn på de sentrale forsvarsposisjoner til at den kan fortsette sin eksistens bare som "fleet in being".

NYHETENE TORSDAG.

Østfronten. De røde armeer rykker nå i en veldig halvbane mot Minsk, hovedstaden i Hvite-Russland og innfallsporten til polsk og baltisk område. Ifølge russiske militærkretse er den tyske flukt i ferd med å utvikle seg til det største militærnederlag i historien. De vikende tyske divisjoner har ikke nådd å samle seg etter den lynsnare russiske erobring av Vitebsk, Orsa, Mogilev, Bobruisk og Slobin og bombes hensyn slått av de russiske armadaer av styrtbombere og jagerfly. Den røde arme er nå i ferd med, etter fullstendig å ha gjennombrutt Vaterlandslinjen å storme den tyske reservelinje mellom Polotsk i N og Bobruisk i S. De fra SØ framad stormende russiske styrker har omringet Bobruisk, hvor de etterlot 5 tyske divisjoner og feiet 40 km videre fram inntil jernbaneknutepunktet Ossipovitschi som er inntatt. Onsdag ble meldt at de 5 divisjoner som ble omringet i Vitebsk var tilintetgjort. 20.000 falt og over 10.000 ble tatt til fange. Angrepsspissen fra SØ oppgis å stå 80 km. fra Minsk, og angrepsspissen fra NØ som rykker fram langs jernbanen Orsa-Minsk kjemper i utkantene av Borisov, 70 km. fra Minsk. Det siste døgn har de russiske angrepsspisser rykket fram opptil 40 km. 3 tyske armeer trues med omringning i triangelen Borissov - Minsk - Bobruisk. De slagne og opprevne tyske divisjoner forlater nå over hals og hode sine stillinger og befinner seg på uordnet flukt mot V. Den tyske overkommando gjør fortvilede anstrengelser for å trekke sine slagne divisjoner ut av den truende knipetangen som lukker seg i hurtig tempo. Onsdag inntok russerne Mogilev og opererer allerede nå fra

flyplasser utenfor Mogilev. Med erobringen av Mogilev er en av tyskernes sterkeste forsvarsstillinger likvidert og store styrker er frigjort for det samlede stormløp mot Minsk. I løpet av 6 døgn har den røde arme befrikket et område på over 65.000 kv.km. og erobret over 500 steder. - Russernes hurtige framrykning på finske-fronten fortsetter og de har avensert opptil 35 km. - Det meldtes onsdag fra Stockholm at tyske tropper var marsjert inn i Helsingfors for å hindre Riksdagen i å ta beslutning om å slutte fred. Tre av Riksdagens partier, sos. dem., framskrittspartiet og svenske folkepartiet er imot regjeringen og kommer sansynligvis til å tre ut. Disse partier danner en overveldende majoritet i Riksdagen. torsdag meldes at Tanner er trådt tilbake. Sjefen for den tyske overkommando Keitel har kommet til Helsingfors for å organisere den fortsatte kamp, og den beryktede SS general Ssg. Dietrich ventes også. Det opplyses at den tyske hjelp er helt annenklassen. Soldatene er meget gamle eller meget unge, og bare få tanks og kanoner er kommet. Ubekreftede meldinger fra Stockholm går ut på at generalene Dietl og Joedl er omkommet ved flyulykke i Lappland.

Vestfronten. Framstøtet mot Caen går bra og briterne strømmer over Odon hvor de har opprettet et kraftig bruhode på elvas S-bredd. Tyskerne foretar motangrep på begge sider av elva og 9 av disse som ble utført med svake styrker ble slått tilbake onsdag. Briterne og kanadiere går til angrep mot Caen fra SV, NØ og N. SV for Caen har troppene, etter å ha rykket over Odon, nådd Evrecy og er nå halvveis mellom Odon og Orne. Tyskernes batterier beskytter den britiske korridor mellom Odon og Orne, men de blir brakt til taushet ett etter ett. Siden angrepet begynte har briterne avensert 12 km. Tyskerne har måttet sette inn panserdivisjoner da de lider under mangel på infanteri, og de trekker nå tropper tilbake fra andre deler av fronten for å møte truslen i dette område. N for Caen har briterne åpnet et nytt angrep og står nå 4 km. fra byen etter å ha inntatt flere fiendtlige støttepunkter. Kampene NØ om byen er også blusset opp og den angripes nå fra 3 kanter. Fra Cherbourg meldes at flyplassen Ø for byen er tatt. Det er tatt mellom 30.000 og 40.000 fanger og tyskerne har i alt siden landgangen tapt 85.000 mann. - Det beregnes at ca. 80 o/o av de førerløse fly som sendes mot England blir skutt ned. - Natt til onsdag og onsdag ble det kastet 7.000 tonn bomber mot mål i V Frankrike, deriblant startbanene for de førerløse fly. Gjærraffinerier i nærheten av Leipzig, i Oschersleben og utenfor Essen er bombet.

Italia. 5. arme rykker nå hurtig fram og korrespondenter meldes at Kesselrings har trukket seg uordnet tilbake. Castagneto er inntatt og troppene befinner seg 20 km. SV for Siena. Avstanden til Livorno er nå bare 40 km. Franske styrker har inntatt 3 byer, og 8. arme rykker fram Ø og V for Trasimenosjøen. Innlandsstyrker har okkupert Vicenza. Det er tatt 32.000 tyske fanger siden landgangen.